

Lieta C-590/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 23. septembris

Iesniedzējtiesa:

Areios Pagos (Kasācijas tiesa, Grieķija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 25. jūnijs

Kasācijas sūdzības iesniedzēji:

Charles Taylor Adjusting

FD

Atbildētāji kasācijas tiesvedībā:

Starlight Shipping Company

Overseas Marine Enterprises INC

Pamatlietas priekšmets

Lūgums atzīt un pasludināt izpildāmību ārvalstu tiesas spriedumam un ārvalstu rīkojumiem, kuri rada šķēršļus tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā īstenošanai citas dalībvalsts tiesā vai tajā jau uzsākto tiesvedību turpināšanai un apgrūtina to – Sabiedriskās kārtības definīcija Regulas Nr. 44/2001 34.panta 1. punkta un 45. panta 1. punkta izpratnē.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamatojums

LESD 267. pants, Regulas Nr. 44/2001 interpretācija.

Prejudiciālie jautājumi

- I) Vai frāze “klaji pretrunā Savienības sabiedriskajai kārtībai” un, vispārīgāk, valsts sabiedriskajai kārtībai, kas saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktu un 45. panta 1. punktu pamato atteikumu atzīt un pasludināt izpildāmību, ir jāsaprot tādējādi, ka papildus skaidri izteiktiem *anti-suit injunctions*, kuri aizliedz uzsākt un turpināt tiesvedību citas dalībvalsts tiesā, tā attiecas arī uz dalībvalstu tiesu spriedumiem vai rīkojumiem, ar kuriem:
- i) prasītājam tiek radīti šķēršļi tiesību aizsardzības tiesā īstenošanai citas dalībvalsts tiesā vai tajā jau notiekošo tiesvedību turpināšanai un tā tiek apgrūtināta, un ii) tādējādi tie ir uzskatāmi par iejaukšanos citas dalībvalsts tiesas jurisdikcijā izskatīt konkrētu strīdu, kas tajā jau ir iesniegts izskatīšanai un tiek izskatīts, un ir atzīts par saderīgu ar Savienības sabiedrisko kārtību? It īpaši, vai Savienības sabiedriskajai kārtībai Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkta un 45. panta 1. punkta izpratnē ir pretrunā tāda dalībvalsts tiesas sprieduma vai rīkojuma atzīšana un/vai izpildāmības pasludināšana, ar kuru subjektiem, kuri lūdz atzīt un pasludināt izpildāmību, tiek piešķirta pagaidu un iepriekšēja atlīdzība naudas izteiksmē attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem, kas rodas saistībā ar tiesvedības uzsākšanu vai turpināšanu citas dalībvalsts tiesā, tāpēc, ka: a) izskatot šo prasības pieteikumu, uz lietu attiecas izlīguma nolīgums, kuru likumā noteiktajā kārtībā ir sagatavojusi un apstiprinājusi dalībvalsts tiesa, kas ir izdevusi spriedumu (vai) un rīkojumu, un b) citas dalībvalsts tiesai, kurā prasītājs ir cēlis jaunu prasību, nav jurisdikcijas saskaņā ar noteikumu, kas piešķir ekskluzīvu jurisdikciju?
- II) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzosa, vai klaja un tieša pretruna valsts sabiedriskajai kārtībai – saskaņā ar minētajām valstī pieņemtajām kultūras un tiesību pamatkoncepcijām un Grieķijas tiesību pamatnormām, kuras veido tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā kodolu (Grieķijas Konstitūcijas 8. un 20. pants, Grieķijas Civilkodeksa 33. pants un minēto tiesību aizsardzības princips, kas ir precizēts Grieķijas Civilprocesa kodeksa, kurš ir citēts motīvu daļas 6. punktā, 176. pantā un 173. panta 1.–3. punktā, 185., 205., 191. pantā), kā arī saskaņā ar ECTK 6. panta 1. punktu, kā rezultātā šādā gadījumā ir iespējams nepiemērot Savienības tiesības par tiesu spriedumu brīvu apriti un tos neatzīt šī šķēršļa dēļ – atbilst koncepcijām, kuras saskaņo un veicina Eiropas perspektīvu, [un] saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktu, ievērojot Tiesas sniegto interpretāciju, veido pamatu, kas liedz Grieķijā atzīt un izpildīt iepriekš I punktā minēto spriedumu un rīkojumus, kurus ir izdevušas citas dalībvalsts (Apvienotā Karaliste) tiesas?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un Tiesas judikatūra

Eiropas Savienības Pamattiesību harta (turpmāk tekstā – “Harta”): 47. pants.

Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; [labojums latviešu valodā – OV L 81, 29.03.2011., 18. lpp.]): it īpaši 34. panta 1. punkts un 45. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.): 66., 80. un 81. pants.

Tiesas spriedumi, 2011. gada 13. oktobris, *Prism Investments* (C-139/10, EU:C:2011:653); 2000. gada 28. marts, *Krombach* (C-7/98, EU:C:2000:164); 2000. gada 11. maijs, *Renault* (C-38/98, EU:C:2000:225); 2014. gada 23. oktobris, *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-302/13, EU:C:2014:2319, 45. punkts); 2009. gada 28. aprīlis, *Apostolidis* (C-420/07, EU:C:2009:271, 55. punkts); 2003. gada 9. decembris, *Gasser* (C-116/02, EU:C:2003:657, 48. un 72. punkts); 2004. gada 27. aprīlis, *Turner* (C-159/02, EU:C:2004:228); 1991. gada 27. jūnijs, *Overseas Union Insurance u.c.* (C-351/89, EU:C:1991:279, 23. un 24. punkts); un 2009. gada 10. februāris, *Allianz un Generali Assicurazioni Generali* (C-185/07, EU:C:2009:69).

Atbilstošās starptautisko tiesību normas

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (ECTK): 6. panta 1. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Grieķijas Republikas Konstitūcija: 8. un 20. pants.

Civilkodekss (CK): 33. pants.

Civilprocesa kodekss (CPK): 176. pants, 173. panta 1.–3. punkts, 185. pants, 205. pants un 191. pants.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pirmajam atbildētājam, *Starlight Shipping Company* (turpmāk tekstā – “*Starlight*”), *inter alia* piederēja kuģis, kas 2006. gada 3. maijā negadījumā jūrā nogrima un tika zaudēts kopā ar kravu, savukārt otrs atbildētājs, *Overseas Marine Enterprises* (turpmāk tekstā – “*OME*”), bija minētā kuģa operators.
- 2 Šo kuģi tā zaudēšanas brīdī bija apdrošinājuši trīs apdrošinātāji. Ņemot vērā apdrošinātāju sākotnējo atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, *Starlight* cēla prasību Apvienotās Karalistes tiesās pret pirmajiem diviem apdrošinātājiem un vērsās šķīrējtiesā pret trešo apdrošinātāju, pieprasot izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

- 3 Attiecīgo tiesvedību norises laikā atbildētāji un trīs kuģa apdrošinātāji noslēdza izlīguma nolīgumus (*Settlement Agreements*). Ar šiem nolīgumiem tika izbeigtas uzsāktās tiesvedības, un apdrošinātāji vienojās izmaksāt apdrošināšanas līgumos paredzēto apdrošināšanas atlīdzību, lai pilnībā segtu visus prasījumus saistībā ar kuģa zaudēšanu. Izlīguma nolīgumi tika iesniegti Apvienotās Karalistes tiesā, un tā tos ratificēja 2007. gada 14. decembrī un 2008. gada 7. janvārī.
- 4 Pēc tam atbildētāji, kā arī citi kuģa īpašnieki pret [pašreizējiem] kasācijas sūdzības iesniedzējiem cēla prasības *Polymeles Protodikeio Peiraios* (Pirejas pirmās instances tiesa vairāku tiesnešu sastāvā, Grieķija). Minētās prasības bija pamatotas ar prettiesisku rīcību, un ar tām tika lūgts atlīdzināt pozitīvos zaudējumus un izmaksāt naudas kompensāciju par morālo kaitējumu, kas saskaņā ar to apgalvojumiem esot radušies minētās prettiesiskās rīcības rezultātā.
- 5 Konkrētāk, atbildētāji apgalvoja, ka tiesvedības laikā Apvienotās Karalistes tiesās un laikposmā, kamēr apdrošinātāji atteicās izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, apdrošinātāju amatpersonas un pārstāvji, tostarp kasācijas sūdzības iesniedzēji *Charles Taylor adjusting Limited* (kas darbojās kā juridisko un tehnisko konsultāciju uzņēmums) un FD (kas faktisko apstākļu norises laikā darbojās kā fiziskā persona – minētā uzņēmuma direktors), kurus kuģa apdrošinātāji bija nolīguši aizstāvībai pret pirmā atbildētāja izvirzītajiem prasījumiem, trešām personām izplatīja nepatiesus un apmelojošus apgalvojumus, kas negatīvi ietekmēja atbildētāju prestižu un uzticamību.
- 6 Šādā kontekstā apdrošinātāji un to amatpersonas vai pārstāvji (tostarp kasācijas sūdzības iesniedzēji), kam tiesvedībās *Polymeles Protodikeio Peiraios* (Pirejas pirmās instances tiesa vairāku tiesnešu sastāvā, Grieķija) bija atbildētāju statuss, cēla prasības Apvienotās Karalistes tiesās. Ar šīm prasībām tie lūdza atzīt, ka Grieķijā ierosinātās tiesvedības ir izlīguma nolīgumu pārkāpums, un izvirzīja prasījumus par zaudējumu atlīdzināšanu.
- 7 2014. gada 26. septembrī attiecībā uz minētajiem prasības pieteikumiem un pārsūdzībām *High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division, Commercial Court* (Augstās tiesas (Anglija un Velsa) Karaļnama kompetences lietu departamenta Komerclietu tiesas) tiesnesis *Flaux inter alia* pieņēma spriedumu un divus rīkojumus.
- 8 Faktiski, pirmkārt, minētajā spriedumā it īpaši tika uzskatīts, ka saskaņā ar izlīguma nolīgumiem amatpersonu un pārstāvju statuss ir arī kasācijas sūdzības iesniedzējiem un ka arī *Starlight* un *OME* bija izvirzījuši savus prasījumus pret kasācijas sūdzības iesniedzējiem. Tika arī nolemts, ka ar visiem bez izņēmuma Grieķijā iesniegtajiem prasības pieteikumiem, arī pret kasācijas sūdzības iesniedzējiem, bija pārkāpti visi izlīguma nolīgumi. Saskaņā ar minēto spriedumu, izlīguma nolīgumu sekas ir, ka visi iespējamie prasījumi pret minētajām amatpersonām vai pārstāvjiem saistībā ar kopīgu atbildību par prettiesisku rīcību (prasījumi, kas veido Grieķijas tiesās celto prasību priekšmetu) ir neregulēti ar izlīguma nolīgumiem. Visbeidzot, runājot par kasācijas sūdzības iesniedzēju

tiesībām uz atlīdzinājumu, tika atzīts, ka tiem bija tiesības uz pagaidu kompensācijas izmaksu 100 000 GBP apmērā.

- 9 Otrkārt, abos rīkojumos ir atzīts, ka izlīguma nolīgumi atbrīvo arī kasācijas sūdzības iesniedzējus no jebkādas atbildības saistībā ar jebkādiem prasījumiem, kurus *Starlight* un *OME* varētu izvirzīt saistībā ar kuģa zaudēšanu, ieskaitot jebkādu atbildību par Grieķijas tiesās izvirzītajiem prasījumiem, un ka *Starlight* un *OME* veiktā tiesvedību pret kasācijas sūdzības iesniedzējiem ierosināšana un turpināšana Grieķijā pārkāpj izlīguma nolīgumu noteikumus par pilnīgu un galīgu pabeigšanu un ekskluzīvu jurisdikciju.
- 10 Ar pirmo rīkojumu atbildētājiem tika piespriests samaksāt kasācijas sūdzības iesniedzējiem: a) kā kompensāciju provizorisku summu 100 000 GBP apmērā, lai segtu zaudējumus, kas radušies līdz 2014. gada 9. septembrim, un b) otrā kasācijas sūdzības iesniedzēja izdevumus, kuri tika noteikti 120 000 GBP apmērā.
- 11 Ar otro rīkojumu atbildētājiem tika piespriests kasācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt otrā kasācijas sūdzības iesniedzēja tiesāšanās izdevumus, kas tika noteikti 30 000 GBP apmērā.
- 12 Abos rīkojumos ir ietverti arī noteikumi, kuri brīdina *Starlight* un *OME*, kā arī fiziskās personas, kas tos pārstāv, ka rīkojumu neizpildes gadījumā var tikt uzskatīts, ka tie nav ievērojuši tiesas nolēmumu, un to īpašums var tikt konfiscēts vai tiem var tikt uzlikts naudas sods, vai fiziskajām personām var tikt piemērots apcietinājums.
- 13 Ar 2015. gada 7. janvāra pieteikumu *Monomeles Protodikeio Peiraios* (Pirejas pirmās instances tiesa viena tiesneša sastāvā, Grieķija) kasācijas sūdzības iesniedzēji lūdza saskaņā ar Regulu Nr. 44/2001 atzīt minēto spriedumu un divus rīkojumus un pasludināt to izpildāmību Grieķijā. *Monomeles Protodikeio Peiraios* apmierināja to pieteikumu.
- 14 2015. gada 11. septembrī atbildētāji iesniedza *Monomeles Efeteio Peiraios* (Pirejas apelācijas tiesa viena tiesneša sastāvā, Grieķija) apelācijas sūdzību saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 43. pantu. *Monomeles Efeteio Peiraios* apmierināja apelācijas sūdzību, atcēla pirmās instances tiesas nolēmumu un noraidīja kasācijas sūdzības iesniedzēju pieteikumu.
- 15 Konkrētāk, *Monomeles Efeteio Peiraios* uzskatīja, ka kasācijas sūdzības iesniedzēji *inter alia* bija lūguši tiesisko aizsardzību Apvienotās Karalistes tiesās, uzskatot, ka izlīguma nolīgumi atņēma attiecīgo jurisdikciju Grieķijas tiesām, kurās tika celtas prasības. Turklāt, minētās tiesas skatījumā, spriedumā un abos rīkojumos nav ietverts *anti-suit injunction*. Tomēr, pēc tās uzskatiem, gan spriedumā, gan rīkojumos ir ietverti apsvērumi, kas kavē Grieķijā uzsāktu tiesvedību virzību, uzliek pienākumu maksāt kompensāciju un brīdina subjektus, kuri vēlas panākt savu prasījumu samaksu, izmantojot tiesvedību Grieķijas tiesu iestādēs, par kompensācijas pienākumu. Tātad minētajos nolēmumos ir ietverti “kvazi” *anti-suit injunctions*, kuri liedz tiesvedību Grieķijas tiesu iestādēs,

pārkāpjot ECTK 6. panta 1. punkta tiesību normas un [Grieķijas] Konstitūcijas 8. panta 1. punkta un 20. panta tiesību normas, kuras veido sabiedriskās kārtības jēdziena pamatu.

- 16 2019. gada 7. oktobrī kasācijas sūdzības iesniedzēji pamatlietā iesniedza iesniedzējtiesā kasācijas sūdzību par *Monomeles Efeteio Peiraios* (Pirejas apelācijas tiesa viena tiesneša sastāvā, Grieķija) spriedumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 17 Savās apelācijas sūdzībās *Monomeles Efeteio Peiraios* (Pirejas apelācijas tiesa viena tiesneša sastāvā, Grieķija) atbildētāji apgalvoja, ka minētā sprieduma un minēto rīkojumu atzīšana un izpildāmības pasludināšana ir acīmredzamā pretrunā materiāltiesiskajai un procesuālajai sabiedriskajai kārtībai valsts un Savienības tiesībās, jo pārkāpj to pamattiesības uz tiesību aizsardzību tiesā un veido nepieļaujamu iejaukšanos citas dalībvalsts tiesu, un šajā gadījumā Grieķijas tiesu, tiesu varā.
- 18 Kasācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta kļūda, interpretējot un piemērojot Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkta tiesību normas (kuras esot piemērojamas šauri), Civilkodeksa 33. panta, Konstitūcijas 8. un 20. panta tiesību normas un ECTK 6. panta 1. punkta tiesību normas. Konkrētāk, tie apgalvo, ka, pareizi interpretējot šīs tiesību normas, ir jāsecina, ka spriedums un rīkojumi nav klajā pretrunā valsts un Savienības sabiedriskajai kārtībai un nepārkāpj pamatprincipus, jo pagaidu kompensācijas piešķiršana kasācijas sūdzības iesniedzējiem par tiesvedībām, kuras tika uzsāktas Grieķijā pirms to prasību celšanas Apvienotās Karalistes tiesās, neliedz turpināt tiesvedību Grieķijas tiesu iestādēs un īstenot tajās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, un ka spriedums un rīkojumi esot kļūdaini izskatīti analogiski *anti-suit injunctions*.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 19 Vispirms iesniedzējtiesa uzskata, ka tādā gadījumā kā aplūkojamais, kad tiek lūgts atzīt un pasludināt izpildāmību spriedumiem vai rīkojumiem, kuri ir pieņemti pirms 2015. gada 10. janvāra, par prasības pieteikumiem vai prasījumiem, kuri ir iesniegti pirms šī datuma, ir piemērojamas Regulas Nr. 44/2001, nevis Regulas Nr. 1215/2012 tiesību normas.
- 20 Grieķijā sabiedriskā kārtība ārvalstu spriedumu atzīšanas ziņā tiek saprasta Civilkodeksa 33. panta izpratnē, kas atspoguļo arī starptautisko sabiedrisko kārtību. Šajā nozīmē sprieduma atzīšana vai izpildāmības pasludināšana Grieķijā netiek atļauta, ja tā satur dēļ tā izpilde būtu pretrunā kultūras, valsts, morāles, sociālām, tiesību vai ekonomikas pamatkonceptijām, uz kurām balstās valsts un kuras regulē tās dzīves ritmu. Tādējādi atzīšana vai izpildāmības pasludināšana nevar tikt atļautas arī tad, ja ārvalsts nolēmuma saturs un noteikumi ir pretrunā

kultūras vai tiesību pamatprincipiem un tiesiskā valstī atzītajām personas pamattiesībām.

- 21 Turklāt saskaņā ar Konstitūcijas 8. panta 1. punktu “nevienai personai pret viņas gribu nedrīkst atņemt saskaņā ar likumu iecelto tiesnesi”, savukārt saskaņā ar Konstitūcijas 20. panta 1. punktu, “ikvienai personai ir tiesības uz tiesību aizsardzību tiesās, un ikviens var saskaņā ar likumu paust tajās savu viedokli par savām tiesībām un interesēm”. Abas minētās Konstitūcijas tiesību normas, tās skatot kopā, ikvienai personai pilnībā garantē tiesības vērsties Grieķijas tiesās un iegūt tajās pilnīgu tiesisko aizsardzību. Šīs tiesības ir pamattiesības un ietilpst Grieķijas tiesību sistēmas kodolā, un tās caurvij visas Grieķijas materiālās un procesuālās tiesības un izpaužas dažādās formās. Tāpēc saskaņā ar Grieķijas tiesībām tiesību aizsardzības tiesā *a priori* izslēgšana vai iejaukšanās tajās un šķēršļi, kas to apgrūtina, nav pat iedomājami un nav pieļaujami. Šāda veida šķērslis būtu rīkojums par pagaidu kompensācijas izmaksas piespriešanu, kas attiecībā uz subjektu, kurš ir cēlis prasību tiesās, ir izdots tieši tāpēc, ka viņš ir lūdzis tiesību aizsardzību tiesā.
- 22 Iesniedzējtiesa motīvu daļas 6. punktā apgalvo, ka Grieķijas tiesību sistēmā vairākās procesuālo tiesību normās, protams, ir arī paredzēti sodi par jebkādu ļaunprātīgu procesuālu rīcību. It īpaši ir paredzēts, ka tiesāšanās izdevumi ir piespriežami pusei, kurai spriedums ir nelabvēlīgs (CPK 176. pants), bet par to lemj tiesa, pieņemot galīgo spriedumu par strīdu, kad lēmuma pieņemšanas posms ir noslēdzies, savukārt agrākos posmos katra puse sedz izdevumus par katru procesuālo darbību, kuru tā ierosina (CPK 173. panta 1.–3. punkts), izņemot dažus īpaši noteiktus izņēmuma gadījumus. Tāpat ir paredzēts, ka tiesāšanās izdevumu atlīdzināšana (ar galīgu spriedumu) var tikt piespriesta prasītājam, kuram spriedums ir labvēlīgs, ja tas nav izpildījis savu patiesības [paušanas] pienākumu vai ir atbildīga par citu ļaunprātīgu procesuālu rīcību (CPK 185. pants); ir iespējama naudas soda uzlikšana ar galīgu tiesas spriedumu negodprātīgai pusei, kura ir iesniegusi acīmredzami nepamatotu prasības pieteikumu vai prasījumu, vai ir uzsākusi tiesvedību ar novilcināšanas nolūku, vai nav ievērojusi morāles normas (CPK 205. pants), kā arī pastāv iespēja piespriest tiesāšanās izdevumus prasītājam par lietas izskatīšanas atlikšanu (CPK 241. panta 1. punkts). Visbeidzot, Grieķijas procesuālās tiesības paredz, ka nevar pasludināt izpildāmību pagaidu kārtībā pirmās instances tiesas rīkojumam – pat ja tas ir galīgs nolēmums –, kuru var pārsūdzēt parastajā kārtībā (CPK 909. panta 2. punkts) vai ar iebildumu un apelācijas sūdzību. No tā izriet, ka rīkojuma par tiesāšanas izdevumiem izpildāmība bez izņēmumiem nevar tikt pasludināta pirms galīga sprieduma pasludināšanas, lai neradītu nekādus šķēršļus pusei, kurai spriedums ir bijis nelabvēlīgs, iesniegt pārsūdzību parastajā kārtībā. Turklāt saskaņā ar Grieķijas tiesu praksi, prasītāja ļaunprātīga procesuālā rīcība, sniedzot nepatiesus apgalvojumus, izraisa arī pienākumu atlīdzināt pretējās puses (atbildētāja) izdevumus, pamatojoties uz prettiesisku darbību (CPK 914., 919. pants), bet tikai tad, ja tas nav pretrunā sprieduma par prasītāja celto prasību *res judicata*. No tā, kā šis jautājums tiek risināts Grieķijas tiesu praksē, ir skaidrs, ka tiesnešu pienākums principā ir nodrošināt prasītāja pamattiesības vērsties tiesā, pat ja viņa

rīcība var tikt uzskatīta par ļaunprātīgu, nepieļaujot tiesnešu preventīvu iejaukšanos, lai apdraudētu lūgto tiesisko aizsardzību, kas varētu ietekmēt tiesvedības iznākumu vai kuras rezultātā tiek piespriesta kompensācija kā zaudējumu atlīdzība pirms attiecīgās tiesvedības iznākuma. Tajā pašā laikā tiek saglabāta iespēja piespriest zaudējumu atlīdzību vēlāk, ja tas ir saderīgi ar attiecīgās tiesvedības iznākumu. Turklāt saskaņā ar valsts tiesībām vienīgā tiesa, kurai ir jurisdikcija piespriest tiesāšanas izdevumu atlīdzināšanu par tajā ierosināto tiesvedību, ir tiesa, kas pieņems attiecīgo galīgo spriedumu (CPK 191. pants).

- 23 Turklāt ECTK 6. panta 1. punktā ir aizsargātas ikvienas personas tiesības uz tiesību aizsardzību tiesā. Šīs pamattiesības ir paredzētas arī Hartas 47. pantā, kurā ir paredzētas tiesības vērsties tiesā. Šīs tiesības ir arī daļa no Eiropas Savienības dalībvalstu kopīgām konstitucionālajām tradīcijām un starptautiskajiem cilvēktiesību aizsardzības instrumentiem. Tātad šo tiesību aizsardzība arī saistībā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkta interpretāciju un piemērošanu attiecas uz materiālo un procesuālo Eiropas sabiedrisko kārtību un tādējādi uz valsts sabiedrisko kārtību.
- 24 Šādā kontekstā rodas jautājums, vai dalībvalsts tiesneša izdotais spriedums un rīkojumi, ar kuriem iepriekš [proti, pirms tiesvedības iznākuma] atzīst un liek pagaidu kompensācijas veidā atlīdzināt tiesāšanās izdevumus tiesvedībā, kura norisinās citas dalībvalsts tiesā (šāda atzīšana būtībā ir uzskatāma par sodu, kas tiek uzlikts zaudējumu atlīdzības formā), atbilst Savienības sabiedriskajai kārtībai. Šāda atzīšana noteikti neliedz tiesiskās aizsardzības garantiju; tomēr apgrūtina tās īstenošanu, jo prasītājam citas dalībvalsts tiesā ir pienākums (arī tad, ja izcelsmes valsts spriedums ir atzīts par izpildāmu viņa pastāvīgajā dzīvesvietā vai galvenās mītnes vietā, kurā atrodas lielākā daļa viņa aktīvu) papildus saviem tiesāšanās izdevumiem samaksāt avansā arī pretējās puses tiesāšanās izdevumus pirms tiesa, kas izskata lietu, pieņem galīgo spriedumu lietā. Šāda nolēmuma kā līdzekļa, kas liek prasītājam atturēties no tiesvedības turpināšanas, būtība kļūst vēl skaidrāka, ja attiecīgajā spriedumā ir paredzēta iespēja piespriest papildu kompensāciju gadījumā, kad tiesāšanās izdevumi palielināsies, proti, ja tiesvedība tiks turpināta. Šis jautājums skar ne tikai ekonomiskās intereses, bet arī nepārprotami ietekmē pamattiesību uz tiesību aizsardzību tiesā netraucētu īstenošanu.
- 25 Turklāt *anti-suit injunction*, kas galvenokārt tiek izmantots *common law* [anglosakšu tiesībās], ir tiesas rīkojums, kurš liedz subjektam uzsākt vai turpināt tiesvedību vai šķīrējtiesas procesu ārvalstu tiesā vai šķīrējtiesā. Sākotnēji *anti-suit injunctions* ietvēra aizliegumu uzsākt vai turpināt tiesvedību Apvienotās Karalistes tiesās. Vēlāk parādījās pārrobežu *anti-suit injunction* forma un attiecīgais pasākums tika pieņemts attiecībā uz ārvalstīs notiekošajām tiesvedībām. *Anti-suit injunctions* galvenokārt tiek izdoti tādēļ, ka prasības pieteikuma iesniegšana vai tiesvedības turpināšana citas valsts tiesā, ja tā veikta nelabticīgi vai ļaunprātīgi, nodarītu prasītājam zaudējumus. Šī pasākuma mērķis būtībā ir panākt, lai vienas valsts tiesnesis iejauktos tiesvedībā citā valstī. Tādējādi

- tiesnesis lemj ne tikai par savu jurisdikciju, bet arī par ārvalsts tiesneša jurisdikciju.
- 26 Iesniedzējtiesa turklāt atsaucas uz 2004. gada 27. aprīļa spriedumu *Turner* (C-159/02, EU:C:2004:228), kurā Tiesa atzina, ka Briseles konvencija, ko nomainīja Regula Nr. 44/2001, “ir jāinterpretē tādējādi, ka tā liedz izdot rīkojumu, ar kuru līgumslēdzējas valsts tiesa aizliedz pusei tajā izskatāmajā tiesvedībā celt vai turpināt prasību citas līgumslēdzējas valsts tiesā, pat ja šī puse rīkojas ļaunticīgi, ar mērķi novilcināt izskatāmās tiesvedības norisi”.
  - 27 Turklāt rīkojums, ar kuru tiesa aizliedz pusei, draudot ar sodiem, celt vai turpināt prasību ārvalstu tiesu iestādē, ierobežo pēdējās minētās jurisdikciju izšķirt strīdu. Faktiski jebkurš rīkojums, kas liedz prasītājam uzsākt šādu tiesvedību, būtu jāuzskata par iejaukšanos ārvalstu tiesas jurisdikcijā, kura nav savienojama ar Briseles konvencijas sistēmu (spriedums, 2004. gada 27. aprīlis, *Turner*, C-159/02, EU:C:2004:228).
  - 28 Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 35. panta 3. punktu, atzīšanas un izpildāmības pasludināšanas procedūrā izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcija nav pārskatāma un tiesību normas par jurisdikciju [šīs regulas] 34. panta 1. punkta izpratnē neattiecas uz sabiedrisko kārtību, tādējādi minēto normu neievērošana nevar pamatot šāda pieteikuma noraidīšanu.
  - 29 Turklāt cits jautājums ir par dalībvalsts tiesas iejaukšanos citas dalībvalsts tiesu varā. Papildus skaidri izteiktajiem *anti-suit injunctions* līdzīgs jautājums rodas arī saistībā ar tiesāšanās izdevumu iepriekšēju aprēķinu un atlīdzināšanas piespriešanu pagaidu kārtībā zaudējumu atlīdzības formā (kas būtībā ir uzskatāms par sodu atlīdzināšanas formā) par tiesvedību, kura norisinās citas dalībvalsts tiesās. Tā tas ir neatkarīgi no tiesvedības iznākuma pēdējās minētajās tiesās, kas var būt prasītājiem nelabvēlīgs, un galu galā, ja tiek atzīts, ka minētajām tiesām nav jurisdikcijas izskatīt strīdu, taču šajā gadījumā vienīgi tiesas, kurām ir jurisdikcija, var aprēķināt tiesāšanās izdevumus par tajās notiekošajām tiesvedībām un piespriet minēto izdevumu atlīdzināšanu. Lai gan šādi spriedumi un rīkojumi tiešā veidā neliedz uzsākt vai turpināt tiesvedību citas dalībvalsts tiesā, pastāv fakts, ka tādējādi tiek uzlikts priekšlaicīgs sods.
  - 30 Tādējādi šajā skatījumā rodas jautājums, vai šādu spriedumu un rīkojumu izdošana, kas būtībā ietekmē citas dalībvalsts tiesā notiekošās tiesvedības iznākumu, jo minētajai tiesai nav jurisdikcijas izskatīt strīdu, rada iejaukšanos tās tiesu varā, kas ir pretrunā Savienības sabiedriskajai kārtībai un, vispārīgāk, valsts sabiedriskajai kārtībai.
  - 31 Aplūkojamajā gadījumā šajos tiesību aspektos iesniedzējtiesai ir radušās šaubas par Savienības tiesību normu interpretāciju.
  - 32 Pirmkārt, vai frāze “klaji pretrunā Savienības sabiedriskajai kārtībai” un, vispārīgāk, valsts sabiedriskajai kārtībai, kas saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktu un 45. panta 1. punktu pamato atteikumu atzīt un pasludināt

izpildāmību, ir jāsaprot tādējādi, ka papildus skaidri izteiktajiem *anti-suit injunctions*, kuri aizliedz uzsākt un turpināt tiesvedības citas dalībvalsts tiesā, tā ietver arī dalībvalstu tiesu spriedumus vai rīkojumus, kuri rada šķēršļus prasītājam tiesību aizsardzības tiesā īstenošanai citas dalībvalsts tiesā vai tajā jau notiekošo tiesvedību turpināšanai un apgrūtina to, un vai Savienības sabiedriskajai kārtībai atbilst šāda veida iejaukšanās citas dalībvalsts tiesas jurisdikcijā izskatīt noteiktu strīdu, kas tajā jau tiek izskatīts (pirmā prejudiciālā jautājuma i) punkts).

- 33 It īpaši rodas jautājums, vai Savienības sabiedriskā kārtība Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkta un 45. panta 1. punkta izpratnē liedz iepriekš piešķirt pagaidu zaudējumu atlīdzību subjektiem, kuri lūdz atzīt un pasludināt izpildāmību spriedumam vai rīkojumam, kurus dalībvalsts tiesa ir izdevusi attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem, kuri rodas saistībā ar tiesvedības uzsākšanu vai turpināšanu citas dalībvalsts tiesā, tāpēc, ka: a) izskatot šo prasības pieteikumu, uz lietu attiecas izlīguma nolīgums, kuru likumā noteiktā kārtībā ir sagatavojusi un apstiprinājusi dalībvalsts tiesa, kas ir izdevusi spriedumu un/vai rīkojumu, b) citas dalībvalsts tiesai, kurā šis prasītājs ir cēlis jaunu prasību, nav jurisdikcijas saskaņā ar noteikumu, kas piešķir ekskluzīvu jurisdikciju (pirmā prejudiciālā jautājuma ii) punkts).
- 34 Otrkārt, vai saskaņā ar iepriekš minēto Grieķijas tiesisko regulējumu un ECTK 6. panta 1. punktu šāda veida spriedumu un rīkojumu pieņemšana – kas ir pretrunā tiesību pamatnormām, kuras atzīšanas dalībvalstī (Grieķija) veido tiesību uz tiesību aizsardzību tiesā kodolu – ir pamats, kas liedz atzīt un pasludināt to izpildāmību saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktu, tādējādi atkāpjoties no spriedumu brīvās aprites principa, un vai neatzīšana šī šķēršļa dēļ atbilst koncepcijām, kuras saskaņo un veicina Eiropas perspektīvu (otrais prejudiciālais jautājums).